

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

XXI. Bischof Otto mildert die geistlichen Strafen, welche gegen unvernünftige Schuldner zu verhängen, im Jahre 1494.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

dominum Wedegonem, suum predecessorem, edita innouando publice recitari fecit, Mandans ea cum aliis antecessorum suorum statutis haberi et ab omnibus obseruari, Quod omnia festa trium lectionum simplicium siue compulationum per Quadragesimam occurrentia peragentur cum nouem lectionibus et si in aliquam dominicam ceciderint, transferentur in feriam competentem. Secundo omnia festa tam nouem quam trium, in dominicis diebus infra Pascha et Ascensionis domini venientia, debent referuari et potius in secundam quartam vel sextam feriam vacantem quam in aliam. Tercio omnia festa trium lectionum infra Pascha et Penthecostes propter solemnitatem temporis tanquam festa compulationum debent peragi. Quod tamen extra hoc tempus locum non habet, nisi fuerit per se festum compulationum. Vnde notandum quod festa compulationum in officio sunt fere similia festis IX. lectionum simplicium quandoque loco nocturni dicuntur in eis IX. antiph., IX. psalmi vt in infra octauarum solemniis et in quibusdam aliis festis, quandoque IX. psalmi cum vna duntaxat antiph. de communionem sanctorum, secundum exigentiam feriarum. Nam feria secunda et quinta dicitur prima antiph. primi nocturni cum tribus responsoriis eiusdem nocturni. Feria tertia et sexta die prima antiph. secundi nocturni cum tribus responsoriis eiusdem nocturni. Feria quarta et sabbato die prima antiph. terti nocturni cum tribus responsoriis eiusdem nocturni nisi aliud specialiter inneniatur expressum. Patet ergo quod hec festa trium lectionum dicta compulationum hoc speciale habent ultra festa trium lectionum simplicium, quod in ipsis quindecim gradus et septem psalmi non dicantur, Loco nocturni tamen IX. psalmi habentur, Te deum dicitur, Et concludantur omnes hore sine Pater noster. Item considerandum in feriis tertiis, quintis et sabbatis post octauas Epiphanie domini vsque ad caput ieiunii et post octauas Corporis christi vsque ad Aduentum domini, vbi non est memoria alicuius sancti, siue trium lectionum siue IX. demptis vigiliis sanctorum, in quibus specialiter omelie pronunciantur, Ad matutinas hore canonicè peragentur secundum modum infra scriptum etc.

XXI. Bischof Otto mildert die geistlichen Strafen, welche gegen unvermögende Schuldner zu verhängen, im Jahre 1494.

Statuta sinodalia Reverendi in cristo patris domini Ottonis. Reuerendus in cristo pater et dominus noster gratiosus Electus et Confirmatus ecclesie havelbergensis, De indistricta interdicti aut cessationis diuinorum fulminatione multorum ad se delatis laicorum querelis merito motus, super huiusmodi censuris per eos, qui eas attenuis ferre consueuerunt et non alios, cum maturitate debita ferendis, de consilio et consensu sui Capituli statuendo districte precipiendo Mandat, quod nemo deinceps in sua diocesi iurisdictionem ordinariam ecclesiasticam exercens, Interdictum aut cessationem diuinorum talem, que interdicto equialet, pro debito pecuniario ferat. Si tamen pro huiusmodi debito confessato vel contumacia qualitercumque contracta reus excommunicationis et aggrauationis sententias ultra tres menses temere et pertinaciter sustinuerit et debitum confessatum de facultatibus suis competenter soluere possit, Actor reum post lapsum trium mensium ad videndum, Terri contra eum sententiam suspensionis solemnitatum in diuinis officiis consuetarum pro tali rebellione, citari obtinebit. Et reo citato comparente vel non comparente, si actor premissa legitime probauerit, extunc et non alias, tanquam pro ipsius rebellione et contumacia, ad huiusmodi suspensionem siue cessationem a solemnibus diuinorum procedet, nisi fuerit pro fallario deseruato iudicialiter confessato, Aut annuis redditibus pro ministris et ministeriis ecclesiasticis deputatis explendis, aut miserabilibus personis, que alio iuris suffragio

carent. In premiffis cafibus contumacia et rebellione concurrentibus, Ceffationis huiusmodi processus faluis interuallis vnus mensis decernatur. In quo moneatur ipfe reus, quod fatisfaciat, et domini temporales, quod eum fua iurisdictione temporali ad hoc constringant infra terminum competentem. Alioquin vbicunq; vifus fuerit, cefsetur a folemnis diuinorum, qua ceflatione durante celebrari poterit ianuis claufis laicis exclufis et nichilominus omnia sacramenta fanis et infirmis, ficut huiusmodi ceflatione non exiftente fieri folet, miniftrentur. Eis tamen, qui vltra annum in excommunicatione ftererint, quos non excufat inopia, per hoc priuilegiari non vult, quominus contra eos ob clamum contemptum rigidius procedi poffit.

XXII. Bifchöf Otto's Synodal-Verordnungen über die Testamentsvollftreckung, die Feier von Fefttagen, die Refidenz der Landpfarrer, die Einhegung der Kirchhöfe und dergl., vom Jahre 1496.

Statutum in publica fynodo publicatum anno domini etc. XCVI. feria tertia post Cantate, Otto, dei et apofolice fedis gratia Epifcopus ecclefie Havelbergenfis, Omnibus et fingulis ecclefiafticis et feularibus perfonis noftre diocefsis, executoribus vltimarum voluntatum vel in futurum deputandis, huiusmodi vltimarum voluntatum et testamentorum de executione fe intromittentibus, precipimus et mandamus, Quatinus fub pena excommunicationis, quam incurrare volumus eos ipfo facto, nifi fecerint, que precipimus et mandamus, firmiter precipiendo Mandantes, Ne de bonis quarumcunq; perfonarum ecclefiafticarum, cuiuscunq; gradus, ftatus, conditionis et preeminentie fuerint, ratione executionis testamentorum feu vltimarum voluntatum, quoquomodo fe intromittant vel aliquo modo executionem facere incipiant, Nifi prius de relictis bonis et inuentis ac creditis et debitis coram Notario approbato inuentaria faciant et officiali noftro de huiusmodi testamentis et inuentariis copias per Notarium aufcultatas et fubfcriptas infra quatuordecim dies post obitum testatoris immediate tradant, quodque infra annum, dictos quatuordecim dies fequentem, executionem huiusmodi testamentorum fue vltimarum voluntatum realiter et cum effectu faciant, et de huiusmodi reali executione infra octo dies post dictum annum officialem noftrom debite certificent, fub pena quinque florenorum Fifco noftro applicandorum, quam quilibet testamentarius, dummodo per eum ftetit, quominus executio fiat, debeat incurrare ipfo facto, ceffantibus legitimis impedimentis et rationabilibus et veris caufis coram officiali noftro infra dictos terminos iuxta exigentiam caufarum huiusmodi proponendis et admiſſis. Alioquin, prout vifum fuerit et ordo dictauerit iuris et rationis, prouidebitur oportune. Insuper precipimus et mandamus testamentariis et vltimarum voluntatum executoribus, qui hactenus fe de testamentis feu vltimarum voluntatum executionibus intromiferunt, vt adhuc infra fpacium vnus mensis executionem testamentorum feu extremarum voluntatum huiusmodi realem faciant et officialem noftrom generalem infra dictum Mentem de executione huiusmodi certificent, traditis et exhibitis primitus inuentariis, iuxta continentiam antedicti noftri ftatuti deſuper publicati de bonis derelictis inuentis atque creditis testatorum. Alioquin contra eos rigidius procedemus. Item volumus et mandamus, quod quilibet diuinorum Rector copiam noftri Sinodalis processus, quam ab officiali noftro aut notario conſiftoriali acquirere poterit, infra ſex ſeptimanas proximas habere teneatur, Ac copiam eandem infra eundem terminum intra ecclefiam ſuam in aliquo loco, vbi clerus loci illius frequentius conuenire confueuerit, publice loquet, Et ſemper ibi iacere promittet, vt nemo ignorantiam pretendere poſſit de premiffis, ſub pena vnus floreni. Item Reuocamus omnes et ſingulas membranas, per officialem noftrom datas; et hi, qui tales